

1. Oftalmopedie jako vědní disciplína speciální pedagogiky a první přístupy k postižení

- vývoj názvu oboru, cíl oboru, dílčí disciplíny (podle věku, zaměření, stupně), postavení v systému věd, dopad zrakového postižení
- starověk (Chammurapi, Starý Egypt, Římský soubor zákonů 12 desek)
- středověk (Xenodochium, Buddhismus, Indie, Čína, Japonsko, Quintillianus, války a oslepování)
- Valentin-Haüy

2. Historie pedagogické práce s nevidomými ve světě

- počátky písma nevidomých
- Josef Julius Barbier
- Louis Braille
- Oskar Picht
- USA (How, Bridgman)

3. Historie pedagogické práce s nevidomými v českých zemích

- Hradčanský ústav pro slepé (Aloys Klár, Pavel Alois Klár, Rudolf Klár)
- Brněnský ústav pro výchovu a vzdělávání nevidomých
- domov Palata, Deylova výchovna slepých
- speciální školy před rokem 1990

4. Zrakový analyzátor

- struktura oka
- vyšetření vidění do blízka, do dálky, prostorové vidění, barvocit
- speciálně pedagogická diagnostika
- příčiny zrakového postižení

5. Popis základních oblastí zrakového postižení

- porucha zrakové ostrosti
- postižení šíře zorného pole
- obtíže se zpracováním informací
- okulomotorické problémy
- poruchy barvocitu

6. Nejčastěji se vyskytující onemocnění zrakového analyzátoru

- katarakta
- glaukom
- retinopatie
- albinismus
- syndromy (Marfanův syndrom, Congenital Rubella Syndrome (CRS), Sticklerův syndrom, Usherův syndrom)

7. Stupně zrakového postižení

- medicínské členění, členění ve sportu, členění ve speciální pedagogice
- slabozrakost (příčiny, důsledky, doporučení při práci)
- zbytky zraku (příčiny, důsledky, doporučení při práci)
- nevidomost (příčiny, důsledky, doporučení při práci)

8. Ztráta zraku v dospělosti

- příčiny
- náhlá a pozvolná ztráta zraku
- reakce na ztrátu zraku, vliv osobnostních charakteristik
- přijetí a nepřijetí ztráty zraku

9. Nižší kompenzační činitelé těžkého zrakového postižení

- kompenzace, nutnost kompenzace informačního deficitu
- sluchové vnímání (význam, podstata, oblasti rozvoje, pravidla a zásady systematického výcviku)
- hmatové vnímání (význam, podstata, formy hmatového vnímání, oblasti rozvoje, pravidla a zásady systematického výcviku, příklady cvičení, pomůcky)
- čichové vnímání (význam, podstata, oblasti rozvoje, pravidla a zásady systematického výcviku, příklady cvičení, pomůcky)
- chuťové vnímání (význam, podstata, oblasti rozvoje, pravidla a zásady systematického výcviku, příklady cvičení, pomůcky)
- reedukace zraku (metoda zrakové stimulace, postupné kroky stimulace během 1. roku života)

10. Vyšší kompenzační činitelé

- význam zapojení vyšších kompenzačních činitelů
- pozornost
- paměť
- představivost, význam rekonstrukční představivosti
- myšlení
- řeč
- specifika verbální i neverbální komunikace

11. Kompenzační pomůcky

- optické pomůcky, optoelektronické pomůcky
- výpočetní technika, mobilní telefony, digitální zápisníky
- pomůcky pro usnadnění mobility
- pomůcky pro zápis Braillova písma
- hodinky a další měřící přístroje
- drobné pomůcky denní potřeby
- hračky, hry, pomůcky pro sport a volný čas
- školní pomůcky

12. Prostorová orientace a samostatný pohyb

- předpoklady pro samostatný pohyb
- základní pojmy (makroprostor, mikroprostor, orientační zrak, orientační bod, vodící linie)
- metodika nácviku POSP
- samostatná chůze bez užití pomůcek
- chůze s průvodcem
- rozvoj přirozených pohybově orientačních schopností jedince
- chůze s bílou holí (držení bílé hole, techniky vedení bílé hole, postupný nácvik samostatné chůze s bílou holí)

13. Tyflografika

- funkce reliéfní grafiky
- vyhmatávání, podstata, různé techniky vyhmatávání
- principy tvorby reliéfní grafiky
- možnosti zobrazení v reliéfní grafice
- manuální technologie výroby tyflografiky
- strojové technologie výroby tyflografiky
- praktická aplikace reliéfní grafiky (vodící linie, signální pásy, varovné pásy, vodící pás přechodu pro chodce
- reliéfní grafika v tyflokartografii, v edukaci osob s TZP, v umění